

Овим текстом указаћу на неке од честих заблуда када се говори о корупцији у Србији.

1. Шта ради полиција? (тужилаштво, судство)

Органи гоњења не могу ништа да ураде како би спречили крупну корупцију у Србији, зато што она искључиво потиче од партија на власти и интересних група повезаних са њима. Репресија може да постиже резултате само када се неко и то изузетно ретко, из власти бави крупном корупцијом. У нашем случаја било би довољно да то буде макар мањина. И у том случају би репресија дала неке резултате. Али није тако код нас. Убедљива већина људи на државним, привредним, друштвеним функцијама се организовано бави крупном корупцијом и сви су они кадрирани од стране владајућих партија. Пре свих од стране ДС.

Крупну корупцију, под којом ја подразумевам степен корупције који блокира развој друштва, могу да спрече само грађани који једини могу да почисте корумпирану политичку сцену. Након тога тек могу да функционишу државне институције.

Крупну корупцију, под којом ја подразумевам степен корупције који блокира развој друштва, могу да спрече само грађани који једини могу да почисте корумпирану политичку сцену. Након тога тек могу да функционишу државне институције.

Грађани то могу да ураде институционално, гласањем или ванинституционално. Боље институционално, али ако то не ураде никакве јадиковке над корупцијом им неће помоћи.

2. Корупцији се не може стати на пут.

Нетачно. У Србији се веома лако и брзо може зауставити крупна корупција. Наравно под претпоставком из тач. 1 овог текста. Говорим вам као неко ко је то урадио на нивоу Агенције за приватизацију и као неко ко тачно зна како функционишу други битни државни органи за искорењивање крупне корупције.

Кључна ствар је зауставити текућу корупцију. Спречити оне на власти да не краду. За то је потребно способне, а то ће рећи стручне и вредне људе и одлучне поставити једновремено на следећа руководећа места: премијер, министри финансија, економије, енергетике, пољопривреде, директор јавне безбедности, директор БИА, републички тужилац, председници: Врховног касационог суда, Привредног апелационог суда, Привредног суда у Београду, Апелационог и Вишег суда у Београду, начелник УБПОК, начелник управе за Београд, Комисија за хартије од вредности (5 чланова), директор Агенције за приватизацију, директор Агенције за осигурање депозита, директор Фонда за развој, државни ревизор, гувернер НБС, директор Централног регистра, директор Агенције за привредне регистре, градоначелници Београда и Новог Сада, председник Владе Војводине, омбудсман, повереник за информисање, директор РТС. Укупно 33 људи. У прва два месеца, свако од њих у својој области поставља тим са којим ће радити и у наредних месец дана свако од чланова тима поставља организациону целину којом ће управљати. Први резултати су видљиви већ у првих 60 дана, а на истеку 100 дана крупне нове корупције у Србији више нема.

На тај начин су створени услови за процесуирање највећих случајева корупције из прошлости. Две године. У истом периоду пажљиво се припреме измене прописа како би се постигнути резултати преточили у квалитетна системска решења. На истеку четврте године Србија се више ни по чему не разликује, када је корупција у питању, од нпр. Немачке.

Ни у једној области не може да се направи такав напредак као у области борбе против корупције.

3. Највећа корупција је у јавним набавкама, па здравство, правосуђе...

Нетачно. После јавних набавки, а о њима ћемо нешто детаљније, иду: приватизација, прање пара од дроге, па издавање разних грађевинских дозвола (колоквијално тај део називамо грађевинском мафијом). Све друго не блокира систем и представља појаве против којих се наравно треба борити, али са пуном свешћу да их није могуће искоренити.

Ти рачуни које држава плаћа су готово редовно увећани два-три пута, а понекад и 7-8 пута, али је то нажалост мањи део проблема уништавања државне имовине (некада се плаћа и нешто што уопште није урађено).

Одливање државног новца у приватне џепове кроз јавне набавке (све што плаћа држава, покрајина, град, општина, јавна предузећа и сл.), условно речено можемо поделити у три групе (комбинације се подразумевају): а) када се новац троши без икакве потребе, а да наручилац посла тога није уопште свестан (толико не зна, да нема свест о штетности својих поступака), б) када политичар зна да расипа државни новац, али тиме свесно купује гласове бирача и в) када плаћа скупо да би за себе или партију узео део преплаћеног новца.

Око две трећине списаног новца отпада на случајеве а) и б), а једну трећину чини корупција на коју сви мисле када о њој говоре. Та једна трећина је огромна. Ти рачуни које држава плаћа су готово редовно увећани два-три пута, а понекад и 7-8 пута, али је то нажалост мањи део проблема уништавања државне имовине (некада се плаћа и нешто што уопште није урађено).

Размислите о следећим примерима: 5.000 динара пензионерима је 70% укупних годишњих давања за науку, дакле једним потезом смо могли да увећамо беспримерно ниско издвајање за науку на 170% у односу на садашње издвајање (без чега нема никакве могућности развоја), мост који граде Кинези преко Дунава, 220 милиона евра, је дупло скупљи од истог таквог моста који Кинези граде код себе. Мост преко Саве код Аде Циганлије (око 450 милиона евра) јесте дупло скупљи од моста преко Дунава и шест пута скупљи од потребног моста преко Саве, који би по свим правилима морао бити на неупоредиво бољој локацији. Око 260 милиона евра за Бор у коме нема бакра за исплативу експлоатацију, чији ненаплатив дуг плаћа Србија, а где ће онда баш бити згодно да се уместо пара дају акције Енергопројекта итд.

О корупцији у приватизацији навешћу само примера ради два мање позната случаја: Хемофарм и цемента Косјерић.

Одмах да кажем да аргументи које износим не доказују да је неко нужно био корумпиран. Могуће је да је био и монументално непаметан.

Одмах да кажем да аргументи које износим не доказују да је неко нужно био корумпиран. Могуће је да је био и монументално непаметан. Мени је свеједно шта је у питању. Важно је да такви људи морају бити одстрањени од сваке прилике да одлучују о општем интересу.

Акцијски фонд је свој пакет акција у Хемофарму продао за 500 динара по акцији. Након четири године акције Хемофарма су садашњем власнику продате за 12.000 динара. Када индексирамо 500 динара за рок од 4 године, добијамо да је промашај Агенције за приватизацију и Акцијског фонда око 14 пута. Замислите да продавац вашег стана закључи уговор у ваше име за цену која је 7,2, уместо 100 динара. И онда вам објашњава да је у реду да останете без својих 92,8 динара. И министарство каже да је то уреду и тужилац и тако редом.

Купац цемента Косјерић је приликом давања понуде на тендеру навео да ће много инвестирати и то нарочито у првој години. На основу тога је добио велики број бодова приликом одлучивања о победнику тендера. Испоставило се, када су отворене све понуде, да би он победио да је навео и много мањи износ на име инвестиција. И онда му је Агенција за приватизацију одобрила да смањи износ инвестиција, тачно за онолико колико би му било довољно да победи и са смањеном понудом, да је знао како ће поступити конкуренти. Истовремено му је омогућено да инвестиције реализује из текућег прихода самог Косјерића. То наравно није могуће. Ако се на тендеру инвестиције бодују, онда оне не могу бити вршене из оствареног прихода компаније која се купује. И таква забрана и стоји у уговору који је потписан. Али само у верзији уговора на српском. У верзији уговора на енглеском, такве одредбе нема. Није грешка у преводу. Нема целог пасуса. Али има одредбе да је у случају спора важећа верзија на енглеском. У Србији, где је продавац парламентарни орган. Шта мислите, да ли је купац користио могућност да инвестира из прихода Косјерића?

Заблуде о корупцији

Пише: Бранко Павловић
четвртак, 28 октобар 2010 12:06

Прање новца од дроге је релативно лако утврдити зато што је америчка ДЕА такву једну анализу за Металс банку већ урадила. А кад се то једном процесуира, много тога ће бити у Србији јасније. Колико је мени познато појавиће се све саме перјанице евроатлантских интеграција.

Прање новца од дроге је релативно лако утврдити зато што је америчка ДЕА такву једну анализу за Металс банку већ урадила. А кад се то једном процесуира, много тога ће бити у Србији јасније. Колико је мени познато појавиће се све саме перјанице евроатлантских интеграција.

Грађевинска мафија је најтежи проблем, зато што обухвата веома велики број државних органа и органа локалних самоуправа, али су појавни облици очигледне корупције или невероватне нестручности толико лаки за утврђивање да је заправо реч само о дужем временском периоду потребном за искорењивање корупције у овој области, а не о стварним тешкоћама.

Укратко, корупција јесте застрашујућа, али је то један од лакше решивих проблема у Србији.